

BERLIOZ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

REQUIEM

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 30.5.2003

 Σχεδιασμός εντύπου: Visual Options Φωτογραφίες Κ.Ο.Θ.: Visual Options
Διαχωρισμός: "Μακεδονική Χρωμανάλυση" Εκτύπωση: Κουρτίδης - Μυθαράκης
Συντονισμός - Επιμέλεια Ύλης: Φίλιππος Χατζησίμου Μουσικολογική Επιμέλεια: Evelin Voigtmann

ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΥΝΑΓΩΓΩΝ (Ε.Τ.Ο.Σ.)

Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Γιακουμής

Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Χατζηκωνσταντίνου

Μέλη

Κωνσταντίνος Ζέρβας

Μαρία Τούρτα

Ιφιγένεια Παραστατίδου

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Πατσαλίδης

Αντιπρόεδρος

Άρης Μπαζμαδέλης

Μέλη

Δημήτρης Πάτρας

Γιώργος Πολίτης

Δημήτρης Χανδράκης

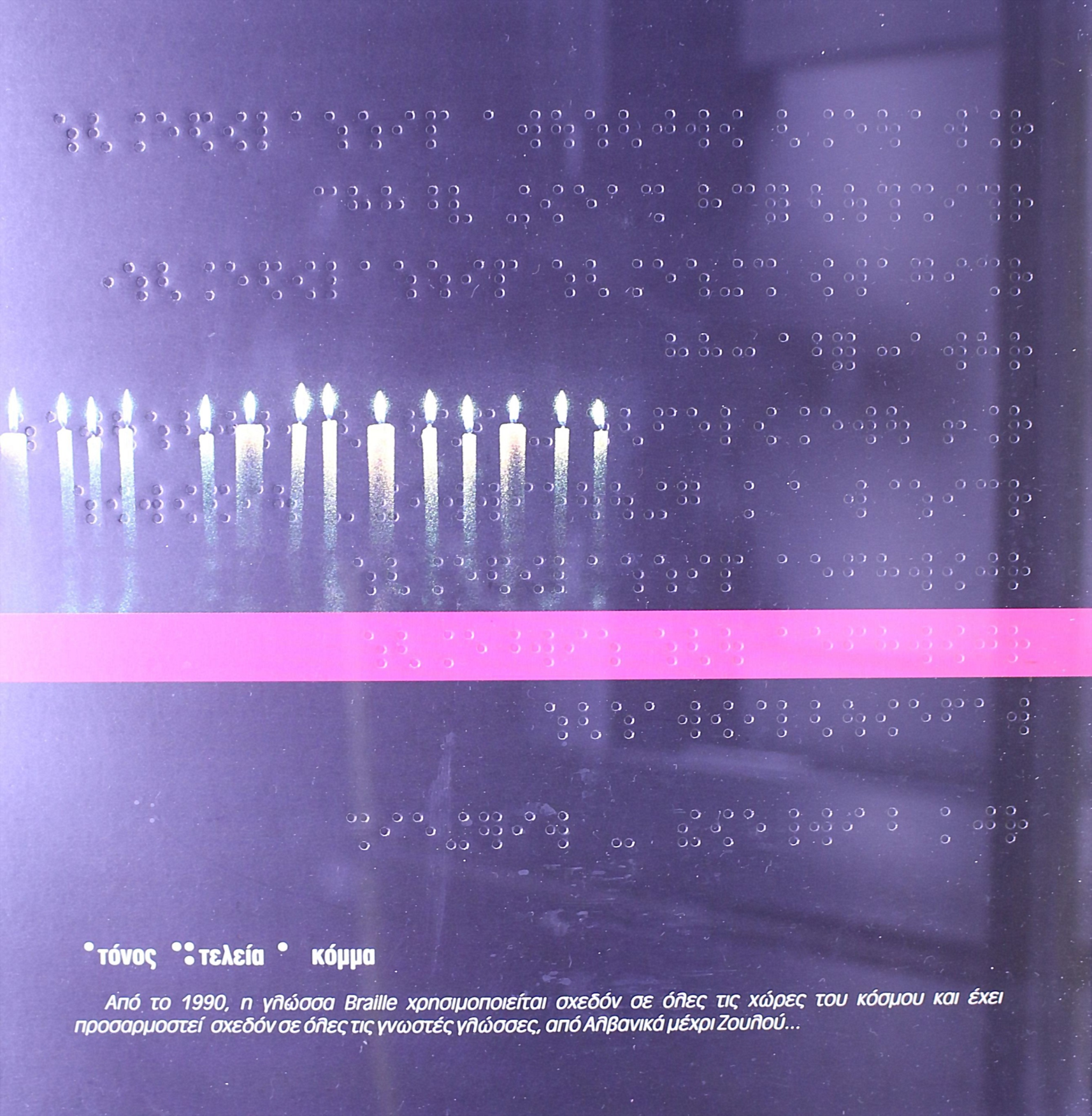
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κ.Ο.Θ. Μίκης Μιχαηλίδης
ΜΟΝΙΜΟΣ ΑΡΧΙΜΟΥΣΙΚΟΣ Κ.Ο.Θ. Κάρολος Τρικοιλίδης

Το παραπάνω κείμενο είναι γραμμένο στη γλώσσα Braille
για τους έχοντες μειωμένη ικανότητα όρασης

• τόνος •• τελεία • κόμμα

Από το 1990, η γλώσσα Braille χρησιμοποιείται σχεδόν σε όλες τις χώρες του κόσμου και έχει προσαρμοστεί σχεδόν σε όλες τις γνωστές γλώσσες, από Αλβανικά μέχρι Ζουλιού...

Παρασκευή | 21:00 | ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

30.5.2003

Κάρολος Τρικολίδης

δ/ντής ορχήστρας

César Augusto Gutierrez

τενόρος

Χορωδία Θεσσαλονίκης

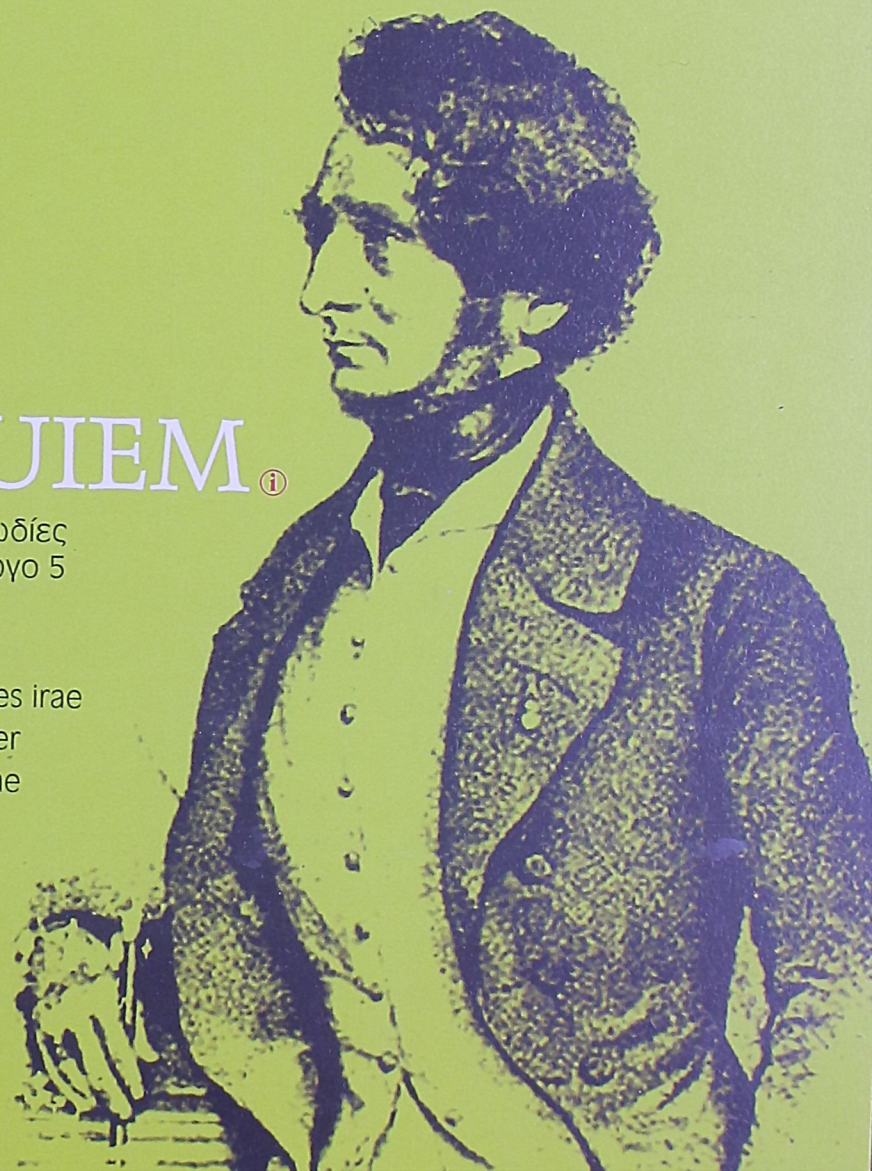
**Χορωδία της Σερβικής
Ραδιοτηλεόρασης**

BERLIOZ REQUIEM ⁱ

για tenόρο, χορωδίες
και ορχήστρα, έργο 5

- I. Introitus
- II. SEQUENTIA Dies irae
- III. Quid sum miser
- IV. Rex tremendae
- V. Quaerens me
- VI. Lacrymosa
- VII. Offertorium
- VIII. Hostias
- IX. Sanctus
- X. Agnus Dei

ΔΙΑΡΚΕΙΑ 90'

Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης (Κ.Ο.Θ.) ιδρύθηκε το 1959 από το Σόλωνα Μιχαηλίδη, με τον τίτλο "Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος". Αρχικά αποτέλεσε τμήμα του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, αριθμώντας πενήντα μόλις μέλη. Το 1969, χάρη στις προσπάθειες του ιδρυτή της, κρατικοποιήθηκε και πήρε τη σημερινή της ονομασία.

Πολλοί και σημαντικοί Έλληνες καλλιτέχνες ανέλαβαν τη διευθυντική "σκυτάλη" της: πρώτος ο Σόλων Μιχαηλίδης και στη συνέχεια ο Γεώργιος Θυμής, ο Άλκης Μπαλτάς, ο Κάρολος Τρικολίδης, ο Κοσμάς Γαλιλαίας, ο Κωνσταντίνος Πατσαλίδης και ο Λεωνίδας Καβάκος. Σήμερα, η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης αριθμεί εκατό περίπου μουσικούς και αναπληρωτές διευθυντής της είναι ο Μίκης Μιχαηλίδης.

Από την αρχή της καλλιτεχνικής της διαδρομής η Κ.Ο.Θ. συμπεριέλαβε στο πρόγραμμά της ένα πλούσιο ρεπερτόριο, από το μπαρόκ μέχρι τις πρωτοποριακές συνθέσεις του 20ου αιώνα, με στόχο πάντοτε την ανάδειξη του μουσικού πολιτισμού συνολικά και πέρα από τα όρια του κλασικού.

Πρωταρχικός στόχος της είναι η προβολή της ελληνικής μουσικής παρακαταθήκης

και η προώθηση νέων ταλέντων. Πολλές ήταν, επίσης, οι πανελλήνιες και παγκόσμιες πρώτες εκτελέσεις που πραγματοποίησε.

Διάσημοι Έλληνες και ξένοι αρχιμουσικοί, καθώς και σολίστες διεθνούς ακτινοβολίας (Α. Khatchaturian, Οδ. Δημητριάδης, Μ. Rostropovich, Ν. Gutman, Μ. Maisky, Δ. Σγούρος, V. Ashkenazy, Ρ. Badura-Skoda, Λ. Kogan, Λ. Καβάκος, V. Tretjakov, V. Spivakov, Κ. Κοτσιώλης και άλλοι) έχουν συμπράξει με την Κ.Ο.Θ.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης πραγματοποιεί ετησίως μεγάλο αριθμό συναυλιών και έχει εμφανισθεί επανειλημμένα στα σημαντικότερα φεστιβάλ τόσο της Ελλάδας (φεστιβάλ Αθηνών-Ηρώδειο, Δημήτρια, φεστιβάλ Φιλιππων) όσο και του εξωτερικού (Διεθνές φεστιβάλ "Κύπρια"-Κύπρος, International Festival "Zino Francescatti"-Μασσαλία, φεστιβάλ Eclectic, Βαλένθια κ.ά.), καθώς και στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Μίκης Μιχαηλίδης

αναπλ. διευθυντής Κ.Ο.Θ.

Γεννήθηκε στη Λευκωσία της Κύπρου, όπου σπούδασε βιολί και θεωρητικά. Συνέχισε στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης βιολί με τον Κοσμά Γαλιθαία και ανώτερα θεωρητικά με το θείο του Σόλωνα Μιχαηλίδη. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Ανωτάτη Σχολή Μουσικής της Βιέννης, στο Κονσερβατόριο της Βιέννης και στη Βασιλική Ακαδημία Μουσικής του Λονδίνου (L.R.S.M. performance).

Ξεκίνησε τις εμφανίσεις του στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση της Κύπρου. Υπήρξε μέλος της Ορχήστρας Δωματίου Cappella Academica, της Συμφωνικής Ορχήστρας Tonkünstler, του Trio Metamorfon και του συγκροτήματος παλιάς μουσικής Clemencic Consort στη Βιέννη.

Από το 1981 δίδαξε στο Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης και στο Δημοτικό Ωδείο Κατερίνης και από το 1985 διδάσκει στο Σύγχρονο Ωδείο Θεσσαλονίκης βιολί, ορχήστρα και μουσική δωματίου. Διηύθυνε τα μουσικά σεμινάρια Βερτίσκορς, την Ορχήστρα Νέων Βορείου Ελλάδος και την Ορχήστρα Δωματίου Pro Musica κ.ά.

Έδωσε ιδιαίτερο βάρος στους Έλληνες συνθέτες και στους νέους καλλιτέχνες. Ανέβασε παιδικές όπερες, μιούζικαλ και μουσικό θέατρο. Έκανε πολλές παγκόσμιες και πανελλήνιες πρώτες εκτελέσεις.

Είναι Α΄ Κορυφαίος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης. Επί πολλά χρόνια είναι μέλος της Καλλιτεχνικής Επιτροπής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και από το Μάρτιο του 2001 είναι Αναπληρωτής Διευθυντής της Κ.Ο.Θ. Από το 2000 είναι καλλιτεχνικός διευθυντής του Νομαρχιακού Ωδείου Φλώρινας και από φέτος καλλιτεχνικός διευθυντής του Σύγχρονου Ωδείου Θεσσαλονίκης.

Κάρολος Τρικολίδης

δ/ντής ορχήστρας

Γεννήθηκε το 1947 στο Bad Ausse της Αυστρίας από μητέρα Αυστριακή και πατέρα Έλληνα.

Σπούδασε στις Ανώτατες Μουσικές Σχολές της Βιέννης και του Σάητσμπουργκ βιολί με τον Günther Pichler, σύνθεση με τον Alfred Uhl και κρουστά με τον Richard Hochrainer. Την εκπαίδευσή του στη διεύθυνση ορχήστρας πήρε βασικά από τους Hans Swarowsky και Μιητιάδη Καρύδη. Έλαβε μέρος σαν ενεργό μέλος σε σεμινάρια με τους Franco Ferrara, Bruno Maderna, Herbert von Karajan, Sir Adrian Boult, Milan Horvat και δούληψε σαν βοηθός μαζί τους, καθώς και με τον Giuseppe Patane.

Διακρίθηκε με πρώτα βραβεία στους διεθνείς διαγωνισμούς στη Μπεζανσόν (1970), Φλωρεντία (1971) και στη Βουδαπέστη (1977), όπου και του απονεμήθηκαν όλα τα 12 ειδικά βραβεία. Σε διαγωνισμό στο Παρίσι το 1977 διακρίθηκε ως μοναδικός Ευρωπαίος για τη θέση υποτρόφου βοηθού μαέστρου της Συμφωνικής Ορχήστρας της Βοστώνης στο Φεστιβάλ του Tanglewood, όπου συνεργάστηκε με τους L. Bernstein, S. Ozawa, A. Previn, G. Schuler και Θ. Αντωνίου.

Από 25 χρόνων εργάζεται συνεχώς σε μόνιμες θέσεις. Από το 1972 μέχρι σήμερα είναι μόνιμος αρχιμουσικός της Κ.Ο.Θ. Επίσης, εργάστηκε ως πρώτος μαέστρος σε διάφορες όπερες στη Γερμανία και Ουγγαρία (1973-1980) και ως μόνιμος μαέστρος του Γαλλικού Εθνικού Μπαλέτου *Roland Petit* στη Μασσαλία, με περιοδείες σε όλη την Ευρώπη (1979-1984). Υπήρξε μόνιμος φιλοξενούμενος μαέστρος της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας της Ισλανδίας (1984-1987) και από το 1991 Γενικός Μουσικός Διευθυντής της Φιλαρμονικής Ορχήστρας του Ντέμπρετσεν της Ουγγαρίας.

Ως φιλοξενούμενος μαέστρος έχει διευθύνει επανειλημμένα πάνω από εκατό ορχήστρες σε Ευρώπη, Αυστραλία, Ρωσία και Ιαπωνία. Εμφανίστηκε με την Orchestre Nationale ORTF στο Παρίσι και στο Φεστιβάλ Μπεζανσόν με την Κρατική Ορχήστρα της Ρωσίας στη Μόσχα, με τις Συμφωνικές Ορχήστρες: Βερολίνου, Νυρεμβέργης, Πράγας, Μεμβούρνης, Ουγγρικής Ραδιοτηλεόρασης και τη Φιλαρμονική της Βουδαπέστης.

Διηύθυνε επίσης την B.B.C. National Orchestra στο Κάρντιφ, τις Ραδιοφωνικές Ορχήστρες του Ελσίνκι, της Σόφιας και του Βουκουρεστίου, τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Δρέσδης, της Σλοβενίας και της Αρμενίας, όπως και τις Ορχήστρες *Gulbenkjan* στη Λισσαβώνα και *George Enescu Philharmonie* στο Βουκουρέστι. Εμφανίστηκε στα Διεθνή Φεστιβάλ Δρέσδης, Παρισίου, Αθήνας, Βουδαπέστης, Βιέννης, Aix-en-Provence κ.ά.

Πραγματοποίησε ραδιοφωνικές εγγραφές και τηλεοπτικές συναυλίες με το A.B.C., B.B.C., O.R.T.F., R.A.I., W.D.R., O.R.F., M.R.T., N.R.O. κ.ά., καθώς και εγγραφές δίσκων με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Βουδαπέστης, τη Συμφωνική Ορχήστρα *Gulbenkjan* της Λισσαβώνας και την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της Ισλανδίας, με έργα σύγχρονων συνθετών.

César Augusto Gutiérrez

ΤΕΝÓΡΟΣ

Ο Κολομβιανός τενόρος César Augusto Gutiérrez άρχισε την καριέρα του στη χώρα του τραγουδώντας πολλές παραστάσεις όπερας, κονσέρτα και ρεσιτάλ. Από το 1991 έχει εμφανιστεί στην Αυστρία, Νορβηγία, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Ιαπωνία και στις Η.Π.Α. Άρχισε τις σπουδές του στην Κολομβία με τον Leonel Villa και συνέχισε αργότερα στο Hochschule fuer Musik und Darstellende Kunst στη Βιέννη με τους Margarita Liliva, Kurt Equiluz, Charles Spencer και Curt Malm. Ερμήνευσε τον Macduff στο "Macbeth" (Verdi) το 1996 στο Bergen, Ernesto στο "Don Pasquale" (Donizetti) στη Λουκέρνη το 1996-97, και συμμετείχε στη Ζαρζουέλα "Doña Francisquita" στην Όπερα Δωματίου της Βιέννης.

Εμφανίστηκε στην "Lustwige Witwe" στην Εθνική Όπερα στο Παρίσι, ερμήνευσε τον Almaviva στον "Κουρέα της Σεβίλλης" στο θέατρο Carlo Felice της Γένοβας, Lindoro "L'Italiana in Algeri" στη Norkse Opera στο Όσλο, Tamino στον "Μαγικό Αυλό" του Μότσαρτ στο Φεστιβάλ Μότσαρτ της Βιέννης, Nikolio στην πρώτη ιστορική παράσταση της όπερας "Ελληνικά Πάθη" του Martinu, στο καλοκαιρινό φεστιβάλ του Bregenz, Tebaldo στην όπερα του Bellini "I Capuleti e I Montecchi" στο Innsbruck, Don Ottavio στο "Don Giovanni" του Μότσαρτ στο Bregenz, Rodrigo στον "Οθέλλο" του Ροσσίνι στο Innsbruck, και τον Οκτώβριο του 2001 τραγούδησε στην όπερα "La Fattuchiera" του Viçens Cuyas στο Gran Teatro El Liceo της Βαρκελώνης. Το Μάρτιο του 2002 ερμήνευσε το Rodolfo στη «La Bohème» του Πουτσίνι στην Εθνική Λυρική Σκηνή στην Αθήνα και τον Δούκα στο "Rigoletto" στο διεθνές Μουσικό Φεστιβάλ "Boda".

Τραγούδησε Nemorino στο "Elisir d' Amore" του Donizetti με την Εθνική Όπερα της Κολομβίας, και Alfredo στη "Traviata" του Verdi το Μάιο του 2003 στην Εθνική Λυρική Σκηνή στην Αθήνα.

Εμφανίζεται συχνά σε κονσέρτα και σε ορατόρια με τη Vienna Musikverein, την Φιλαρμονική του Όσλο, στην Beethoven Halle στη Βόννη, και στο Pleyel Concert Hall στο Παρίσι.

Έχει κερδίσει το βραβείο Andrès Segovia το 1991 για την ερμηνεία του της Ισπανικής μουσικής στο Santiago di Compostela στην Ισπανία, το πρώτο βραβείο στο διεθνή διαγωνισμό τραγουδιού Hilde Zadek τον Απρίλιο του 2000, καθώς επίσης και το πρώτο βραβείο, χρυσό μετάλλιο και το Grand Prix στο διεθνή διαγωνισμό τραγουδιού "Μαρία Κάληας".

Χορωδία Θεσσαλονίκης

Μαίρη Κωνσταντινίδου δ/νση χορωδίας

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη και είναι απόφοιτος του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, των τάξεων πιάνου της κ. Καλαϊτζή και ανωτέρων θεωρητικών του κ. Μμίκου.

Σπούδασε Διεύθυνση με τους κ.κ. Αγραφιώτη, Erdei και Timer στην Ελλάδα, Ουγγαρία και Αγγλία αντίστοιχα.

Συνεργάστηκε με τη Λυρική Σκηνή Αθηνών, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας, την Όπερα Δωματίου Θεσσαλονίκης, την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης και τη Δημοτική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης.

Εμφανίστηκε στην Αμερική και τον Καναδά, σε συναυλίες μουσικής δωματίου, εκπροσώπησε το Δήμο Θεσσαλονίκης στη Β' Biennale Νέων Καλλιτεχνών στη Βαρκελώνη και έχει ηχογραφήσει στην ΕΡΤ 3 και το Γ' Πρόγραμμα. Διηύθυνε στη Βουδαπέστη τη «Χορωδία Νέων Ευρώπης», στην Πράγα τη «Silesian Χορωδία» της Στουτγάρδης και τη Χορωδία του Ινστιτούτου Kodaly.

Προσκαλεσμένη από τη Πολιτιστική Πρωτεύουσα «Στοκχόλμη '98», διηύθυνε την Χορωδία της Ραδιοφωνίας της Στοκχόλμης και τη Χορωδία της Upsala. Κατέκτησε τη Β' θέση στο Διεθνή Διαγωνισμό Νέων Μαέστρων Χορωδίας στην Πράγα το 1995.

Διευθύνει τη «Χορωδία Θεσσαλονίκης» από την ίδρυσή της και μαζί της κατέκτησε ένα χρυσό, δύο αργυρά και τρία χάλκινα μετάλλια, ενώ εμφανίστηκε σε φεστιβάλ της Ελλάδος και του εξωτερικού. Διευθύνει επίσης τις Χορωδίες «Θερμαϊκός», «Αποφοίτων ΑΝΑΤΟΛΙΑ» και «Μουσικού Κολεγίου».

Η «Χορωδία Θεσσαλονίκης» ιδρύθηκε το 1987 και αποτελείται από σπουδαστές και αποφοίτους ανωτέρων και ανωτάτων Μουσικών Σχολών. Στο ευρύτατο ρεπερτόριο της περιλαμβάνονται έργα Αναγέννησης, κλασικής και ρομαντικής περιόδου, ορατόρια, όπερες, musicals, έργα σύγχρονων Ελλήνων και ξένων συνθετών, καθώς και πρώτες εκτελέσεις έργων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Η «Χορωδία Θεσσαλονίκης» ιδρύθηκε το 1987 και αποτελείται από σπουδαστές και αποφοίτους ανωτέρων και ανωτάτων Μουσικών Σχολών.

Στο ευρύτατο ρεπερτόριο της περιλαμβάνονται έργα Αναγέννησης, κλασικής και ρομαντικής περιόδου, ορατόρια, όπερες, musicals, έργα σύγχρονων Ελλήνων και ξένων συνθετών, καθώς και πρώτες εκτελέσεις έργων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Έχει εμφανιστεί κατ' επανάληψιν στα «ΔΗΜΗΤΡΙΑ», στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης και Αθηνών, στο Ηρώδειο και στη Λυρική Σκηνή, στις «Διεθνείς Μουσικές Ημέρες», στο «Ελληνικό Φεστιβάλ» και σε φεστιβάλ άλλων πόλεων της Ελλάδος και έχει συνεργαστεί με ελληνικές και ξένες κρατικές ορχήστρες, σε όπερες και ορατόρια.

Έχει εμφανιστεί στην Ισπανία, στη Βιέννη, στην Ουγγαρία, στην Πράγα, στην Ουαλία, στο Λονδίνο, στη Φιλανδία, στην Τουρκία και στη Ρώμη και έχει τιμηθεί με χρυσά, αργυρά και χάλκινα μετάλλια στους διεθνείς διαγωνισμούς Αθηνών, Λανγκόλντ και Ρώμης.

Συμμετείχε σε επίσημες εκδηλώσεις του Οργανισμού Πολιτιστικής Πρωτεύουσας «Θεσσαλονίκη '97» με έργα ρεπερτορίου και έργα σε πρώτη εκτέλεση των Αδάμη, Αστρινίδη, Μπαητά, Σαμαρά, στην Όπερα «Κωνσταντίνος Παλαιολόγος» του Καλομοίρη, καθώς και στην τελετή λήξης.

Πήρε μέρος στην Πολιτιστική Πρωτεύουσα «Πράγα 2000» με έργα Τσέχων συνθετών, παρουσία του Petr Eben. Από το 1993 συμπράττει με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης, ενώ έχει επίσης συμπράξει με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, την Ορχήστρα της ΕΡΤ, την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και τις Συμφωνικές Ορχήστρες Πράγας, Σόφιας, Καίμνιτς, Βεστφαλίας, Ρουμανίας, Ουαλίας και Άγκυρας.

Συνεργάστηκε με τη Λυρική Σκηνή, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας, την Όπερα Δωματίου Θεσσαλονίκης, το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Βέροιας, το Μουσείο Βυζαντινών Οργάνων, το Υπουργείο Πολιτισμού, το Δήμο Θεσσαλονίκης, το Δήμο Αθηναίων, όπως και με τους Μ. Θεοδωράκη, Γ. Μαρκόπουλο, Γ. Καζαντζή, G. Bregovic και Z. Praisner.

Το καλοκαίρι του 2001 εμφανίστηκε στο ΗΡΩΔΕΙΟ συμμετέχοντας στην Όπερα «Κωνσταντίνος Παλαιολόγος» του Καλομοίρη, στο πλαίσιο του Ελληνικού Φεστιβάλ, καθώς και στο Αρχαίο Θέατρο της Εφέσου, ερμηνεύοντας τη «Συμφωνία της Λεβεντιάς» του ίδιου συνθέτη. Το Σεπτέμβριο του 2001 συμμετείχε στην εναρκτήρια συναυλία των ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ με την 8^η Συμφωνία του Gustav Mahler και το 2002 με την 9^η Συμφωνία του Beethoven, ενώ συμμετείχε και στις παραγωγές του Ο.Μ.Μ.Θ. «Rigoletto», «Ανατολή» και «Μόμο».

Τη Χορωδία από την ίδρυσή της διευθύνει η Μαίρη Κωνσταντινίδου.

Χορωδία της Σερβικής Ραδιοτηλεόρασης

Η Χορωδία της Σερβικής Ραδιοτηλεόρασης εμφανίστηκε στο καλλιτεχνικό στερέωμα πριν από εξήντα χρόνια. Έκτοτε, έχει κερδίσει μια θέση ανάμεσα στα πιο πρωτοποριακά, επαγγελματικά φωνητικά σύνολα της Γιουγκοσλαβίας. Αντλώντας εμπειρίες από την πλούσια χορωδιακή παράδοση της Γιουγκοσλαβίας, η Χορωδία της Σερβικής Ραδιοτηλεόρασης έχει πραγματοποιήσει επιτυχημένες ερμηνείες σε περιοδείες της τόσο στη χώρα της όσο και στο εξωτερικό (Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, Ουγγαρία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Τουρκία, Μ.Βρετανία, Γαλλία, Αυστρία, Ελβετία, Ισπανία, Ιταλία, Ελλάδα και Ρωσία).

Το 1987 η Χορωδία της Σερβικής Ραδιοτηλεόρασης προσκλήθηκε στη Ρώμη, όπου ερμήνευσε το War Requiem του Benjamin Britten με τη Χορωδία και την Ορχήστρα της Ακαδημίας Santa Cecilia και υπό τη διεύθυνση του Mstislav Rostropovich. Αξιοσημείωτες είναι, επίσης, οι εμφανίσεις της στη Νάπολη, με την Ορχήστρα του Teatro San Carlo και μάεστρο τον Gustav Kuhn το 1988, καθώς και οι δύο συναυλίες της στην Ισπανία, όπου ερμήνευσε τα κορυφαία έργα του J.S.Bach Χριστουγεννιάτικο Ορατόριο και Κατά Ματθαίον Πάθη, με τη Συμφωνική Ορχήστρα της Σερβικής Ραδιοτηλεόρασης το 1989 και το 1991 αντίστοιχα.

Η Χορωδία της Σερβικής Ραδιοτηλεόρασης έχει δοκιμαστεί σε όλα τα είδη της παγκόσμιας τραγουδιστικής παράδοσης: φρόντολης, μαδριγάλια, μοτέτα, ριτσερκάρε, σουίτες, ηλιουργίες, ρέκβιεμ, καντάτες και ορατόρια, επιτυγχάνοντας ξεχωριστές ερμηνείες.

Το συγκρότημα πραγματοποίησε τα πρώτα του βήματα, υπό την διεύθυνση των μάεστρων Milan Bajšanski και Svetolik Pašcan. Ακολούθησε ο Borivoje Simić, που καθοδήγησε τη χορωδία για περισσότερο από τρεις δεκαετίες, ανακαλύπτοντας νέες μουσικές αρετές στα μέλη του σχήματος. Το έργο του συνεχίζεται από τον Mladen Jagušt, ο οποίος εξακολουθεί να ανακαλύπτει για τη χορωδία νέους ορίζοντες καλλιτεχνικής έκφρασης.

Φέτος γιορτάζονται τα 200 χρόνια από τη γέννηση του **Εκτόρ Μπερλιόζ**, ο οποίος γεννήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 1803 σε μία μικρή κωμόπολη κοντά στη Λυόν της Γαλλίας. Ο πατέρας του ήταν πετυχημένος γιατρός και έδωσε στον συναισθηματικά ιδιαίτερα ευαίσθητο Εκτόρ μία ευρύτερη μόρφωση, εμπλουτισμένη στον τομέα της λογοτεχνίας και των γλωσσών. Η μουσική του κλίση φανερώθηκε από την γρήγορη πρόοδο που έκανε στα μαθήματα του φλάουτου, καθώς και σε διάφορες συνθέσεις, που ξεκίνησε να γράφει από τα 12 του χρόνια.

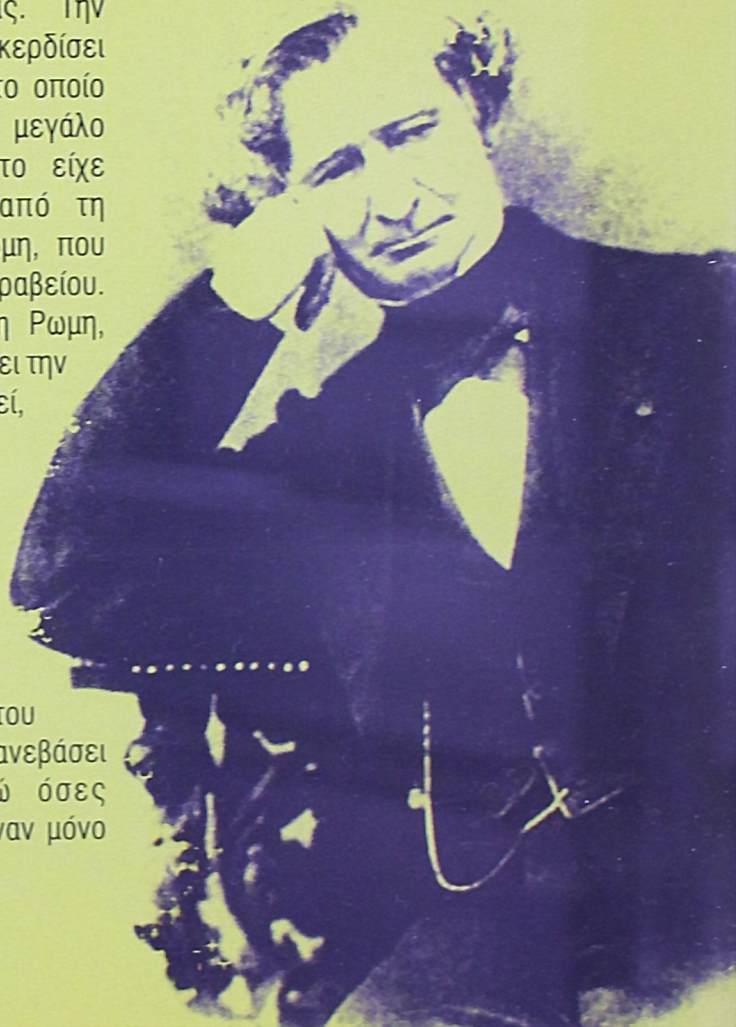
Ο πατέρας του υποστήριξε αρχικά τα μαθήματα μουσικής του γιού του, αν και ήθελε να συνεχίσει την παράδοση της οικογένειας και να γίνει γιατρός. Ο Μπερλιόζ δέχτηκε, χωρίς να το θέλει πραγματικά, να σπουδάσει ιατρική στο Παρίσι, αλλά σύντομα εγκατέλειψε τις σπουδές, γιατί ανακάλυψε στο Παρίσι την όπερα και ένιωθε πως αυτό ήταν το πεπρωμένο του. Έτσι, ο πατέρας του διέκοψε την οικονομική του υποστήριξη και ο Μπερλιόζ έπρεπε να τα βγάλει πέρα μόνος του, παραδίδοντας μαθήματα, και αργότερα ως συγγραφέας κριτικών σε κάποια εφημερίδα ή ως βιβλιοθηκάριος.

Το 1830 ήταν μία σημαντική χρονιά για τον Μπερλιόζ. Μερικά χρόνια πριν είχε ερωτευτεί παράφορα την Ιρλανδή ηθοποιό Χάριετ Σμίθσον, την οποία είχε θαυμάσει σε μία παράσταση του *Αμλετ*. Παρόλες τις προσπάθειές του, η κοπέλα δεν ανταποκρίθηκε στον έρωτά του, κι έτσι ο Μπερλιόζ αποφάσισε να εκφράσει τα έντονα συναισθήματά του με τη μουσική. Το αποτέλεσμα ήταν η *Φανταστική Συμφωνία*, έργο το οποίο εισάγει νέα δεδομένα στην έκφραση και στη φόρμα της συμφωνίας. Την ίδια χρονιά καταφέρνει να κερδίσει το Βραβείο της Ρώμης, το οποίο του παρείχε ένα αρκετά μεγάλο χρηματικό ποσό, που το είχε περισσότερο ανάγκη από τη δίχρονη διαμονή στη Ρώμη, που επίσης ήταν μέρος του βραβείου. Αφού επιστρέφει από τη Ρώμη, τελικά καταφέρνει να πείσει την Χάριετ να τον παντρευτεί, ενώ σιγά σιγά καταφέρνει να γίνει γνωστός ως συνθέτης.

Το κύριο ενδιαφέρον του παρέμεινε στην όπερα, αλλά τις περισσότερες φορές κανένα θέατρο του Παρισιού δεν δέχτηκε να ανεβάσει τις όπερές του, ενώ όσες ανέβαιναν, συνήθως έκαναν μόνο λίγες παραστάσεις.

Από την άλλη ωστόσο, τα συμφωνικά του έργα τον καθιέρωσαν ως τον καλύτερο Γάλλο συνθέτη στις δεκαετίες του 1830 και 1840. Γι' αυτό και του έγινε το 1837 η παραγγελία για το *Requiem* από την γαλλική Κυβέρνηση.

Από το 1842 και μετά πραγματοποιεί διάφορα ταξίδια στο εξωτερικό, όπως στο Βέλγιο, την Αυστρία και μεταξύ άλλων τη Ρωσία, όπου τον υποδέχτηκαν με μεγάλες τιμές.

Ύστερα από μήνες ασθένειας, ο Μπερλιόζ πέθανε στις 8 Μαρτίου 1869 στο Παρίσι και τάφηκε στο κοιμητήριο της Μονμάρτρης.

Η σημασία του Μπερλιόζ δεν βρίσκεται μόνο στα έργα του, τα οποία πράγματι ήταν ιδιαίτερα προοδευτικά. Το ίδιο σημαντική ήταν και η δραστηριότητά του ως διευθυντής ορχήστρας, παρουσιάζοντας έργα και παλαιότερων συνθετών όπως του Γκλουκ ή του Μπετόβεν, του οποίου η *Ενάτη* έγινε 'σημείο αναφοράς'. Το μεγαλύτερο χάρισμά του όμως ήταν η ευαισθησία που είχε ως προς τα ηχητικά χρώματα των οργάνων, εισάγοντας συχνά νέα, για την εποχή του ή για την χρήση τους στην ορχήστρα, όργανα, επιδιώκοντας και πετυχαίνοντας διάφορα ειδικά ηχητικά εφέ, όπως λ.χ. στο *Tuba mirum* του Requiem. Τις γνώσεις και εμπειρίες του τις κατέθεσε το 1843 σ' ένα διδακτικό βιβλίο, στο *Μεγάλο Εγχειρίδιο ενορχήστρωσης*, στο οποίο αργότερα ο Ρίχαρντ Στράους βρήκε να προσθέσει μόνο τα όργανα, τα οποία είχαν κατασκευαστεί μετά την έκδοση του βιβλίου.

Aνάμεσα στις τρεις μεγάλες ιδιοφυείς νεκρώσιμες ακολουθίες, που μας άφησαν οι συνθέτες της κλασικής και ρομαντικής εποχής τα έργα του Κερουμπίνι δεν φτάνουν στο επίπεδο αυτό ενώ εκείνη του Μπερλιόζ βρίσκεται ακριβώς στη μέση: ανάμεσα στο γεμάτη λύπη Requiem του Μότσαρτ και το πιο φωτεινό και λυρικό Requiem του Βέρντι. Το **Requiem** του Μπερλιόζ είναι σαν ένας φανταστικός πίνακας μεταφυσικού τρόμου και μακαριότητας, μία πομπώδης εκκλησιαστική τελετουργία, ανανεωμένη και εξυψωμένη μέσα από την οραματική δύναμη του ρομαντικού πνεύματος, που φωτίζει το σκοτάδι της σφαίρας του θανάτου.

Ο Μπερλιόζ, η ακανόνιστη και φλογερή ιδιοφυία του γαλλικού ρομαντισμού, συνέθεσε το έργο με τίτλο **Grande Messe des Morts** ως έργο 5 το 1837, κατόπιν παραγγελίας της κυβέρνησης για μία τελετή στη μνήμη των θυμάτων της επανάστασης του 1830. Η τελετή αυτή όμως δεν πραγματοποιήθηκε για πολιτικούς λόγους, κάτι που εξαγρίωσε πολύ τον συνθέτη. Το 1837 όμως ξέσπασε πόλεμος στην Αλγερία, όπου ο στρατηγός Damrigny σκοτώθηκε.

Έτσι η κυβέρνηση οργάνωσε μία κηδεία με κρατικές τιμές και ζήτησαν ξανά απ' τον Μπερλιόζ να παιχθεί το Requiem του. Μετά την τελετή, ο Κερουμπίνι παραπονέθηκε, πως δεν διαλέχτηκε το δικό του Requiem, που είχε ολοκληρώσει πρόσφατα.

Το Requiem του Μπερλιόζ παίχτηκε, μία φορά σαν γενική πρόβα στις 4 Δεκεμβρίου 1837, όπου υπήρχε επίσης ακροατήριο, και επίσημα στην μεγαλόπρεπη τελετή της κηδείας στις 5 Δεκεμβρίου 1837 στο Hôtel des Invalides. Το έργο διηύθυνε ο Habeneck και σολίστ ήταν ο τενόρος Duprez.

Το Requiem του Μπερλιόζ ξεπερνά κάθε ανάλογη σύνθεση στην εποχή του και ο ίδιος, ο οραματιστής των ορχηστρικών χρωμάτων, επιστρατεύει διάφορους νεωτερισμούς κατ' αρχήν στην ενορχήστρωσή του: στην παρτιτούρα του ζητά 25 α' και 25 β' βιολιά, 20 βιόλες, 20 βιολοντσέλλα, 18 κοντραμπάσσα, 4 φλάουτα, 2 όμποε, 2 αγγλικά κόρνα, 4 κλαρινέτα, 8 κόρνα, 8 φαγκότα καθώς και για την χορωδία 80 σοπράνο και άλτο, 60 τενόρους και 70 μπάσσοις.

Επιπλέον όμως σημειώνει: «Αυτοί οι αριθμοί είναι μόνο προαιρετικοί και μπορεί κανείς, εφόσον το επιτρέπουν οι δυνατότητες του χώρου, να διπλασιάσει ή να τριπλασιάσει την χορωδία και ανάλογα να μεγαλώσει το σώμα των οργάνων. Σε περίπτωση που θα υπήρχαν εξαιρετικά πολλές φωνές, λ.χ. 700 με 800 τότε θα έπρεπε να χρησιμοποιηθούν όλοι μαζί μόνο στο *Dies irae*, *Tuba mirum* και *Lacrymosa*, ενώ για τα υπόλοιπα μέρη μόνο 400 φωνές.» Πρέπει να σημειωθεί, πως φωνητικά η χορωδία κυριαρχεί σε όλο το έργο, ενώ ο σόλο τενόρος εμφανίζεται μόνο στο *Sanctus*. Σύμφωνα με την χορωδιακή πρακτική της Γαλλίας, οι άλλο συνδέονται με τις σοπράνο, ενώ οι τενόροι είναι ενισχυμένοι και έχουν σημαντικό ρόλο στο σύνολο των φωνών.

Στην τελική παρουσίαση του έργου, η κυβέρνηση επέτρεψε στον Μπερλιόζ 210 μέλη χορωδίας, 190 μέλη της ορχήστρας, απ' τα οποία οι 110 ήταν τα έγχορδα. Επιπλέον υπήρχαν και τέσσερα κόρα χάλκινων, που στο *Tuba mirum* αναφέρονται ως εξής στην παρτιτούρα: 1^η ορχήστρα [χάλκινων] στο βορρά 4 κορνέτα, 4 τρομπόνια, 2 τούμπες / 2^η ορχήστρα στην ανατολή

2 τρομπέτες σε φα, 2 τρομπέτες σε μιβ, 4 τρομπόνια / 3^η ορχήστρα στη δύση 4 τρομπέτες σε μιβ, 4 τρομπόνια / 4^η ορχήστρα στο νότο 4 τρομπέτες μπάσσο σε σιβ, 4 τρομπόνια και 4 τούμπες. Η καθημιά απ' αυτές τις μικρές 'ορχήστρες' χάλκινων να τοποθετηθεί στις τέσσερις γωνίες της ορχήστρας και συνοδεύεται από 8 ζευγάρια τύμπανων και 2 γκραν κάσσες. Το ηχητικό αποτέλεσμα ακόμη και σήμερα είναι ασύλληπτο και εκφράζει εντυπωσιακότατα τη σάλπιγγα της δευτέρας παρουσίας!

Από τα δέκα μέρη, στα οποία ο συνθέτης χώρισε αυτή την νεκρώσιμη ακολουθία, τα πέντε μοιράζονται στη Σεκουέντια *Dies irae*. Προηγούνται ο *Introitus* μαζί με το *Κύριε ελέησον*, ενώ μετά τη Σεκουέντια ακολουθούν το *Offertorium*, το *Hostias*, το *Sanctus* και το *Agnus Dei*.

Το *Introitus* ξεκινά με μία αρχικά σκοτεινή φράση, που δίνει τον γενικό τόνο του έργου αυτού. Τα χάλκινα και η χορωδία παρουσιάζουν με το *Requiem aeternam* την πρώτη απ' τις μεγάλες μελωδίες και με γαλήνιες παρεμβολές των τενόρων. Υστερα απ' τον ψαλμό *Te decet hymnus* επαναλαμβάνεται το *Requiem aeternam*.

Στη συνέχεια ξεκινά μαλακά το *Κύριε ελέησον* σαν απαγγελία, για να εξελιχθεί σε όλο και μεγαλύτερη ένταση. Μετά την κορύφωση του *ελέησον*, το πρώτο μέρος σβήνει σιγά σιγά.

Στο δεύτερο μέρος, το *Dies irae*, ο συνθέτης μας φέρνει προοδευτικά πιο κοντά στην Ημέρα της Δευτέρας Παρουσίας. Με διάφορες εναλλαγές, η μουσική θα καταλήξει στη συγκλονιστική στιγμή, όπου από τις τέσσερις γωνίες της Γης οι ομάδες των χάλκινων θα σαλπίσουν τη Τελευταία Κρίση. Η βουή των οργάνων πραγματικά μας φέρνει στο 'τέλος του κόσμου', ενώ η χορωδία καταφέρνει πλέον μόνο να ψιθυρίσει.

Το τρίτο μέρος, *Quid sum miser*, είναι ένα σύντομο συνδετικό τμήμα και η μουσική ακούγεται σαν μία χλωμή ηχώ του *Dies irae*. Στο τέταρτο μέρος, *Rex tremendae*, η αδυναμία του αμαρτωλού ανθρώπου έρχεται σε αντίπαράθεση με τη μεγαλοπρέπεια του Θεού. Με λιτά μέσα, ο Μπερλιόζ φτάνει σε μία φράση τρυφερότητας και ευσπλαχνίας στο *Fons pietatis*.

Στο επόμενο μέρος, το *Quaerens me*, η χορωδία τραγουδά ασυνόδευτη μία προσευχή, φανερώνοντας ένα καθαρά εκκλησιαστικό ύφος.

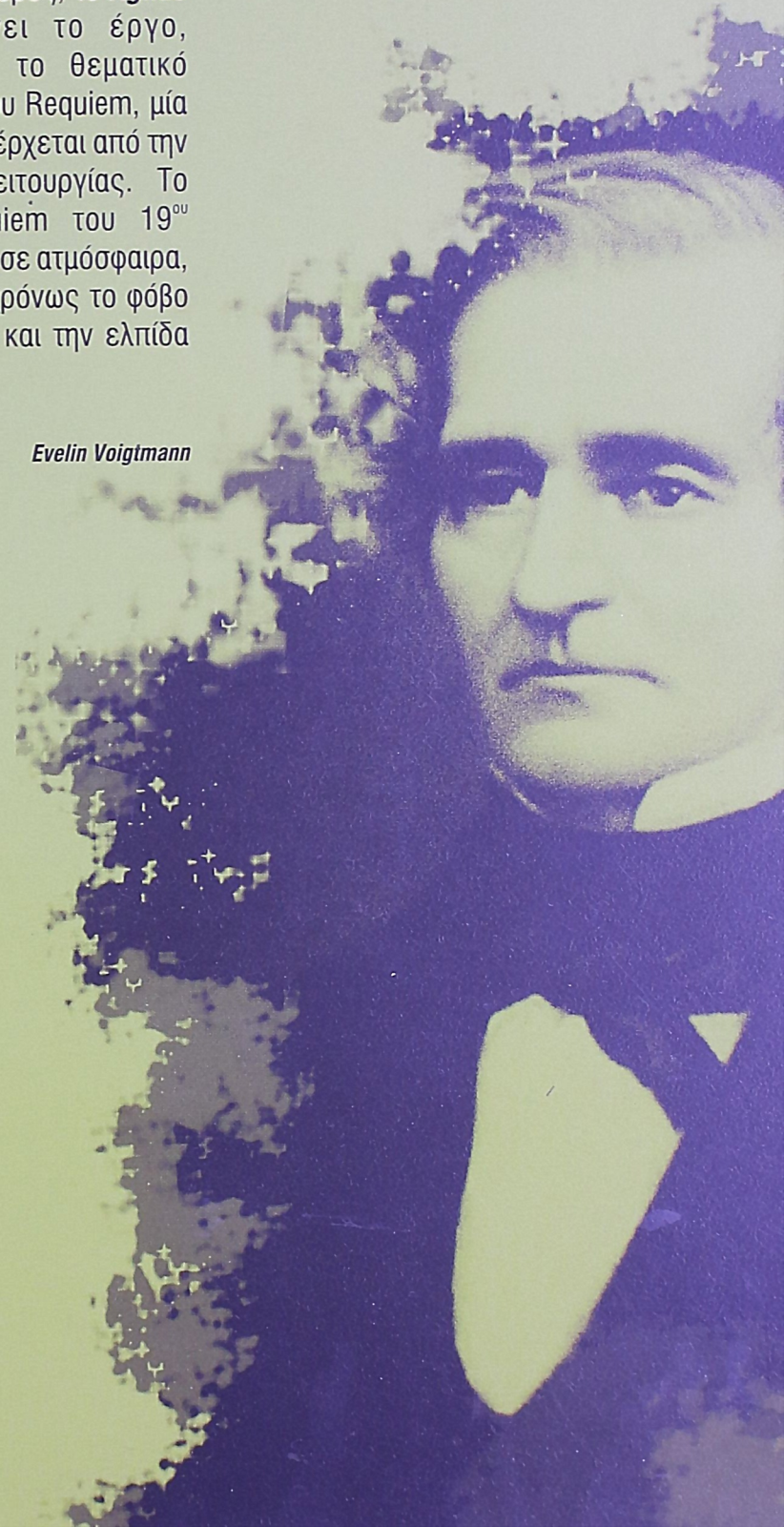
Το **Lacrymosa**, έκτο μέρος όλου του έργου, υποδηλώνει όλο το ανθρώπινο γένος που θρηνεί μπροστά στην Κρίση. Οι συναρπαστικοί ρυθμοί, οι κραυγές απελπισίας της χορωδίας μαζί με την εκπληκτικά όμορφη μελωδία, δημιουργούν στον ακροατή ένα δέος, απόλυτα ταιριαστό για την ολοκλήρωση της ενότητας της Σεκουέντίας *Dies irae*.

Το έβδομο μέρος, **Offertorium**, έχει μία περίεργη ατμόσφαιρα. Ο συνθέτης είχε στο νου του την εικόνα των ψυχών, που καίγονται στην κόλαση. Επίσης η γεμάτο πόνο αναμονή της λύτρωσης δεν θα μπορούσε να εκφραστεί πιο κατάλληλα μέσα απ' τη μουσική.

Στο **Hostias**, οι ανδρικές φωνές χωρίς συνοδεία ικετεύουν τον Θεό για άφεση αμαρτιών, ενώ στις παύσεις ανάμεσα απ' τις φράσεις τρία φλάουτα και οχτώ τρομπόνια εκφράζουν συγχρόνως το σκοτάδι του τάφου και το ουράνιο φως. Το **Sanctus** παρουσιάζει ιδιαίτερη ποιητική ομορφιά, στο οποίο ο ύμνος του σόλο τενόρο επαναλαμβάνεται από τις γυναικείες φωνές. Δυναμικά αντιτίθεται το *Θσαννά*, το οποίο ο Μπερλιόζ το αναπτύσσει ως φούγκα.

Το τελευταίο μέρος, το **Agnus Dei**, ολοκληρώνει το έργο, χρησιμοποιώντας το θεματικό υλικό της αρχής του Requiem, μία συνήθεια, που προέρχεται από την παράδοση της λειτουργίας. Το μεγαλύτερο Requiem του 19^{ου} αιώνα κλείνει μέσα σε ατμόσφαιρα, που εκφράζει συγχρόνως το φόβο του θανάτου αλλά και την ελπίδα για μακαριότητα.

Evelin Voigtmann

I. INTROITUS

Requiem aeternam dona eis, Domine,
Et lux perpetua luceat eis.
Te decet hymnus, Deus, in Sion:
Et tibi reddetur votum in Jerusalem.
Exaudi orationem meam,
Ad te omnis caro veniet.

KYRIE

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Requiem aeternam dona eis ...

II. SEQUENTIA Dies irae

Dies irae, dies illa.
Solvat saeculum in favilla,
Teste David cum Sibylla.

Quantus tremor est futurus
Quando iudex est venturus,
Cuncta stricte discussurus.

Tuba mirum spargens sonum
Per sepulchra regionum
Coget omnes ante thronum.

Mors stupebit et natura,
Cum resurget creatura,
Judicanti responsura.

Liber scriptus proferetur,
In quo totum continetur,
Unde mundus judicetur.

Iudex ergo cum sedebit,
Quidquid latet apparebit,
Nil inultum remanebit.

III. Quid sum miser
Quid sum miser tunc dicturus,
Quem patronum rogaturus,
Cum vix justus sit securus.

Recordare, Jesu pie,
Quod sum causa tuae viae,
Ne me perdas illa die.

Oro supplex et acclinis,
Cor contritum quasi cinis,
Gere curam mei finis.

IV. Rex tremendae
Rex tremendae majestatis,
Qui salvandos salvas gratis,
Salva me, fons pietatis.

Confutatis maledictis,
Flammis acerbis addictis,
Voca me de profundo lacu!

I. ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΕΙΣΟΔΟΥ

Δώσε σ' αυτούς την αιώνια ανάπαυση, Κύριε,
Και το αιώνιο φως να τους φωτίσει.
Σε σένα, Θεέ, ταιριάζει ο ύμνος στη Σιών,
Και θα σου αποδοθεί προσευχή στην Ιερουσαλήμ.
Άκουσε την προσευχή μου,
Σε σένα θα έρθει κάθε ύπαρξη.

KYRIE

Κύριε ελέησον
Χριστέ ελέησον
Κύριε ελέησον

Δώσε σ' αυτούς την αιώνια ανάπαυση ...

II. ΣΕΚΟΥΕΝΤΙΑ Ημέρα οργής

Ημέρα οργής η ημέρα αυτή,
που όλο το σύμπαν τέφρα θα γενεί,
καθώς ο Δαβίδ κι η Σίβυλλα έχουν πει.

Πόσος τρόμος στην ψυχή θέλει γίνει,
όταν ο Κριτής την ημέρα εκείνη
τα πάντα θα εξετάσει και θα κρίνει.

Η σάλπιγγα θα ηχεί με θείο τόνο
βαθιά μες στους τάφους και τότε μόνο
θα σταθούν οι θνητοί μπροστά στο θρόνο.

θα παραλύουν θάνατος και φύση,
όταν η πλάση τότε θα ξυπνήσει
στον Δίκαιο Κριτή για ν' απαντήσει.

Η γεγραμμένη βίβλος θ' αναφανεί
αυτή όπου τα πάντα έχουν γραφεί
κι απ' όπου όλος ο κόσμος θα κριθεί.

Κι όταν ο Κριτής στο θρόνο καθίσει,
ό,τι λάνθανε με φως θα φωτίσει,
ατιμώρητον ουδένα θ' αφήσει.

III. Τότε ο άθλιος

Τότε ο άθλιος τί λόγια θα πω
και ποιόν προστάτη θα επικαλεστώ
όταν όλοι θα τρέμουν τον τιμωρό;

Την ημέρα εκείνη, παρακαλώ,
Συ, που για μέν' ανέβηκες στο σταυρό,
Φιλεύσπλαχνε Ιησού, μη μ' αφήσεις να χαθώ.

Δέομαι ικέτης και γονυκλινής,
αποκαμωμένος εκ της συντριβής,
ως το τέλος να με υπερασπισθείς.

IV. Βασιλιά του τρομερού μεγαλείου

Βασιλιά του τρομερού μεγαλείου,
σώζεις δικαίους εκ του μαρτυρίου,
σώσε με, ω πηγή ελέους θείου.

Σύ αφανίζεις τους καταραμένους,
στο αιώνιο πυρ τιμωρημένους,
κάλεσέ με εκ της Αβύσσου.

Libera me de ore leonis
Ne cadam in obscurum
Ne absorbeat me Tartarus!

Qui salvandos salvas gratis,
Salva me, fons pietatis.

V. Quaerens me

Quaerens me sedisti lassus,
Redemisti, crucem passus,
Tantus labor non sit cassus.

Juste iudex ultionis,
Donum fac remissionis
Arte diem rationis.

Ingemisco tanquam reus,
Culpa rubet vultus meus,
Supplicanti parce, Deus.

Preces meae non sunt dignae,
Sed tu, bonus, fac benigne.
Ne perenni cremer igne.

Qui Mariam absolvisti
Et latronem exaudisti,
Mihi quoque spem dedisti.

Inter oves locum praesta,
Et ab hoedis me sequestra,
Statuens in parte dextra.

VI. Lacrymosa

Lacrymosa dies illa,
Qua resurget ex favilla
Judicandus homo reus.

Huic ergo parce, Deus,
Pie Jesu Domine,
Dona eis requiem.

VII. OFFERTORIUM

Domine Jesu Christe,
Rex gloriae, Libera animas
omnium fidelium defunctorum
De poenis inferni, et de profundo lacu.

Libera eas
et sanctus Michael signifer
Repraesentet eas in lucem sanctam,
Quam olim Abrahae promisisti
Et semini ejus.

VIII. Hostias

Hostias et preces, tibi,
Domine, laudis offerimus,
Tu suscipe pro animabus illis,
Quarum hodie memoriam facimus.

Λύτρωσέ με απ' του στόματος του λεόντος
Για να μην γκρεμιστώ στο σκότος
Και για να μη με καταπιεί ο τάρταρος.

Σώξεις δικαίους εκ του μαρτυρίου,
σώσε με, ω πηγή ελέους θείου.

V. Μ' αναζητήσεις

Μ' αναζητήσεις ώπου να κουραστείς,
Για μένα ήλθες στη γη να σταυρωθείς,
Τόσος μόχθος ας μη μείνει αφανής.

Δίκαιε Κριτή Σύ της τιμωρίας
δώσε μου άφεση της αμαρτίας,
πριν έλθει η μέρα της απολογίας.

Οδύρομαι, ως υπόδικος θρηνώ
και εκ της ενοχής μου ερυθριώ,
σπλαχνίσου με, Θεέ, Σε παρακαλώ.

Ανάξεις, Κύριε, οι δεήσεις,
αλλ' Εσύ, ως αγαθός, θα φροντίσεις
στο αιώνιο πυρ να μη μ' αφήσεις.

Σύ που συγχώρεσες την αμαρτωλή,
Συ που εισάκουσες τον ένα ληστή,
μου χάρισες ελπίδα παντοτινή.

θέση μεταξύ των προβάτων ζητώ,
απ' τα ερίφια ν' αποχωριστώ
και εκ δεξιών Σου να καταταγώ.

VI. Ημέρα δακρύων

Ημέρα δακρύων θα είναι αυτή,
που απ' τη στάχτη μέσα θ' αναστηθεί
ο κάθε υπόδικος, για να κριθεί.

Ευσπλαχνίσου τον, Θεέ μου,
Και εσύ, γλυκέ Ιησού, χάρισε του
την αιωνιά ανάπαυση.

VII. ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Κύριε Ιησού Χριστέ,
Βασιλιά της δόξας, σώσε τις ψυχές
Όλων των νεκρών πιστών
Απ' τις τιμωρίες της κόλασης και από βαθύ λάκκο.

Σώσε τις ψυχές,
Και ο Άγιος Μιχαήλ, ο Σημαιοφόρος
Να τις οδηγήσει στο άγιο φως,
Που υποσχέθηκες στον Αβραάμ
Και τους απογόνους του.

VIII. Θυσίες

Σε σένα, Κύριε, φέρνουμε θυσίες
Και αναπέμπουμε δεήσεις,
Δέξου τες, Κύριε, για τις ψυχές,
Που σήμερα μνημονεύουμε.

IX. SANCTUS

Sanctus, Sanctus, Sanctus,
Dominus Deus Sabaoth!
Pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Osanna in excelsis.

X. AGNUS DEI

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
Dona eis requiem.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
Dona eis requiem sempiternam.

Te decet hymnus, Deus, in Sion.

Requiem aeternam dona eis, Domine,
Et lux perpetua luceat eis
cum sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.
Amen.

IX. ΆΓΙΟΣ

Άγιος, Άγιος, Άγιος
Κύριος Σαβαώθ!
Ο ουρανός και η γη είναι γεμάτοι από τη δόξα σου.
Ωσαννά στους ουραμούς.

X. Ο ΑΜΝΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Αμνέ του Θεού, που αίρεις τις αμαρτίες του κόσμου
ανάπαυσέ τους.

Αμνέ του Θεού, που αίρεις τις αμαρτίες του κόσμου
δώς τους αιώνια ανάπαυση.

Σε σένα, Θεέ, ταιριάζει ο ύμνος στη Σιών.

Δώσε σ' αυτούς ανάπαυση, Κύριε
και το αιώνιο φως ας τους φωτίσει,
μαζί με τους Αγίους στην αιωνιότητα,
επειδή είσαι φιλεύσπλαχνος.
Αμήν.

Το τύμπανο

Το τύμπανο ανήκει στα κρουστά με μεμβράνη και είναι γνωστό από παλιά σχεδόν σ' ολόκληρο τον κόσμο.

Αποτελείται από ένα λεβητοειδή ηχείο, που σκεπάζεται από μία τεντωμένη μεμβράνη δέρματος. Έχει μεγάλη διάμετρο και παράγει ήχους καθορισμένου τονικού ύψους, που σήμερα κουρδίζεται συνήθως με τη βοήθεια ενός πεντάλ.

Ο παίκτης χρησιμοποιεί συνήθως μπαγκέτες με διάφορες απολήξεις, σκληρές ή μαλακές. Μπορεί να επηρεάσει επίσης τον ήχο, 'πνίγοντάς' τον με κάποιο ύφασμα ή ακουμπώντας διάφορα άλλα αντικείμενα.

Στην Ευρώπη φαίνεται πως εισήχθει περί τον 11^ο αιώνα από την Ανατολή, αλλά με μικρότερη διάμετρο.

Στην αναγέννηση τα τύμπανα, όπως και τα ταμπούρα, συνόδευαν αποκλειστικά τα χάλκινα πνευστά, κυρίως τρομπέτες, σε λιτανείες και φανφόρες ανακοινώσεων.

Στην ορχήστρα χρησιμοποιείται, αν και σπάνια ακόμη, από την εποχή μπαρόκ, ενώ στην κλασική εποχή είναι μόνιμο μέλος της, εφόσον συμμετέχουν και τρομπέτες.

Αρχικά υποστήριζε την αρμονία, γιατί και κουρδίζονταν συνήθως στην τονική και στην δεσπόζουσα.

Από τον 19^ο αιώνα, όπου βελτιώθηκε και ο μηχανισμός κουρδίσματος, το τύμπανο δίνει νέες δυνατότητες στην έκφραση της ορχήστρας, ενώ συνθέτες του 20^{ου} αιώνα όπως ο Ξενάκης το προβάλλουν πλέον και ως σολιστικό όργανο.

Τιμές εισιτηρίων Κ.Ο.Θ.

ΠΛΑΤΕΙΑ Α'.....	20, 00 €
ΠΛΑΤΕΙΑ Β' - ΘΕΩΡΕΙΑ.....	12, 00 €
ΕΞΩΣΤΗΣ.....	9, 00 €

ΜΕΙΩΜΕΝΟ - ΟΜΑΔΙΚΟ *

ΠΛΑΤΕΙΑ - ΘΕΩΡΕΙΑ.....	9, 00 €
ΕΞΩΣΤΗΣ.....	6, 00 €

*ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ

Μειωμένο εισιτήριο δικαιούνται μαθητές,
φοιτητές, σπουδαστές ωδείων
και εκπαιδευτικοί

ΟΜΑΔΙΚΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ

Ειδική τιμή εισιτηρίου (ομαδικό)
ισχύει για γκρουπ άνω των 20 ατόμων
κατόπιν συνεννόησης με το ταμείο της Κ.Ο.Θ.

Τιμές συνδρομών 2003 [-25%]

6 συναυλίες [Μάιος - Ιούνιος]

ΠΛΑΤΕΙΑ Α'.....	90, 00 €
ΠΛΑΤΕΙΑ Β' - ΘΕΩΡΕΙΑ.....	50, 00 €
ΕΞΩΣΤΗΣ.....	40, 00 €

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ - ΕΙΔΙΚΗ ΤΙΜΗ

Για όλες τις ζώνες..... 25, 00 €

ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

καθώς και ένας συνοδός τους
δικαιούνται μειωμένου εισιτηρίου

Πληροφορίες για Εισιτήρια και συνδρομές στο Ταμείο της Κ.Ο.Θ.
(Μέγαρο Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών),
Δευτέρα έως Πέμπτη 10:00 - 13:00 και 17:00 - 20:00 και Παρασκευή 10:00 - 13:00
και το απόγευμα της συναυλίας στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης
(Ταμείο Κ.Ο.Θ. 19:00 - 21:00)

Τηλέφωνο ταμείου: 2310 236990

Friday | 21:00 | THESSALONIKI CONCERT HALL

30TH.5.2003

BERLIOZ REQUIEM ⓘ

for tenor, choirs and orchestra,
op. 5

- I. Introitus
- II. SEQUENTIA Dies irae
- III. Quid sum miser
- IV. Rex tremendae
- V. Quaerens me
- VI. Lacrymosa
- VII. Offertorium
- VIII. Hostias
- IX. Sanctus
- X. Agnus Dei

DURATION 90'

Karolos Trikolides

conductor

César Augusto Gutiérrez

tenor

Thessaloniki Chorus

**Choir of Radio - Television
of Serbia**

ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Gudni Emilsson

δ/ντής ορχήστρας

Γιώργος Παναγιωτίδης

βιολί

Έλενα Παπανδρέου

κιθάρα

6.6.2003

J.Brahms

Κοντσέρτο για βιολί και ορχήστρα, έργο 77,
σε ρε μείζονα

Π.Κούκος

Σουίτα σε 7 κινήσεις πάνω σε ισπανικά θέματα,
για κιθάρα και ορχήστρα ⓘ

R.Strauss

Don Juan, έργο 20 - Εισαγωγή

Α' ΒΙΟΛΙΑ
Εξάρχοντες
Σίμος Παπάνας
Δημήτρης Χανδράκης

Κορυφαίοι Α'
Μίκης Μιχαηλίδης
Γιώργος Πετράπουλος
Θεόδωρος Πατσαλίδης

Tutti
Κρουστάλλης Αρχοντής
Εύη Δελφινόπουλου
Μαρία Δρούγου
Γιώργος Κανδυλίδης
Ευάγγελος Παπαδημητρίου
Ανδρέας Παπανικολάου
Γκρέτα Παπιά
Μαρία Σουέρεφ
Μαρία Σπανού
Ευτυχία Ταλακούδη,
Γιώργος Γαρυφαλλάς
Έκτωρ Λάμπας
Αντασία Μισυρλή
Νίκος Τσανακάς

Β' ΒΙΟΛΙΑ
Κορυφαίοι Α'
Ντάρια Κάτσιου
Ανθή Τζιμα

Κορυφαίοι Β'
Νικόλαος Αρχοντής
Αλκετας Τζισαφέρης

Tutti
Ελευθέριος Αδαμόπουλος
Isabelle Both
Μαρία Εκλεκτού
Αθανάσιος Θεοδωρίδης
Ευαγγελία Κουζώφ
Καλλιόπη Μυλαράκη
Δέσποινα Παπαστεργίου
Μίμης Τσιτσιδής
Μαρία Ζαχαριάδου
Ξένη Λουκίδου
Παράσχος Τηνιακούδης

ΒΙΟΛΕΣ
Κορυφαίοι Α'
Νεοκλής Νικολαΐδης
Χαρά Σειρά
Lutz Kühne

Κορυφαίοι Β'
Αλεξάνδρα Βόλτση
Αντώνης Παρίσης

Tutti
Χρήστος Βλάχος
Δημήτρης Δελφινόπουλος
Βιολέτα Θεοδωρίδου
Κατερίνα Μητροπούλου
Ειρήνη Παράλκα
Φελίσινα Ποπίκα
Ρόζα Τερζιάν
Πάυλος Μεταξάς
Δημοσθένης Φωτιάδης

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ
Κορυφαίοι Α'
Δημήτρης Πάτρας
Βασίλης Σαΐτης
Δημήτρι Γκουντιμποβ

Κορυφαίος Β'
Ρένος Μπαλτάς
Απόστολος Χανδράκης

Tutti
Χρήστος Γρίμπας
Βίκτωρ Δάβαρης
Ανθή Κονταγιαννάκη
Γεώργιος Μανώλας
Δημήτρης Παλυσιώδης
Γιάννης Στέφος
Δημήτρης Αλεξανδράου
Ιωάννα Κανάτσου
Ζόραν Στέπιτς
Ίλινα Νάκη-Φερένσε

ΕΦΟΡΟΣ Κ.Ο.Θ.
Ελένη Μπουλασίκη

ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ
Βασίλης Ξαγιάς - Αντώνης Ευστρατίου

ΒΟΗΘΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΩΝ
Πέτρος Γιάντης

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΞΑ
Κορυφαίοι Α'
Γεώργιος Γράλιας
Χαράλαμπος Χειμαριάς

Κορυφαίος Β'
Ιωάννης Χατζής

Tutti
Αναστάσιος Μαυρουδής
Ελένη Μπουλασίκη
Ειρήνη Παντελίδου
Αγάπη Παρθενάκη
Γιώργος Πολυχρονιάδης
Μιχάλης Σαπουντζής

ΦΛΑΟΥΤΑ
Κορυφαίοι Α'
Νίκος Δημόπουλος
Πέτρος Ζουζάμογλου

Κορυφαίοι Β'
Ιωάννης Ανισέγκος
Γεώργιος Κανάτσος
Ίλιε Μακοβει
Μάλαμα Χατζή

Tutti
Νίκος Κοσκός

ΟΜΠΟΕ
Κορυφαίοι Α'
Δημήτρης Καλπαξίδης
Δημήτρης Κίτσος

Κορυφαίοι Β'
Νικόλαος Καλπαξίδης
Βλαντιμίρ Γκάνεβ
Κωνσταντίνος Χασιώτης

Tutti
Θωμάς Μητριζάκης

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ
Κορυφαίοι Α'
Χρήστος Γράβινης
Κοσμάς Παπαδόπουλος

Κορυφαίοι Β'
Πόλλα Σμιθ-Διαμαντή
Αλέξανδρος Σταυρίδης
Θβίντιου Καπλέσκου

Tutti
Βασίλης Καρατζίβας

ΦΑΓΚΟΤΑ
Κορυφαίοι Α'
Βασίλης Ζαρόγκας
Γιώργος Πολίτης

Κορυφαίοι Β'
Κωνσταντίνος Βαβάλας
Μαρία Παυλιούδη

Tutti
Μαλίνα Ηλιοπούλου

ΚΟΡΝΑ
Κορυφαίοι Α'
Εμμανουήλ Ισραηλίδης
Τραϊανός Ελευθεριάδης
Christian Beemelmanns
Κωνσταντίν Ισραήτε

Κορυφαίοι Β'
Βασίλης Βραδέλης
Παντελής Φειζό

Tutti
Νίκος Δραγομάνοβιτς

Αν. Καλλιτεχνικός Διευθυντής □
Μίκης Μιχαηλίδης

Μόνιμος Αρχιμουσικός □
Κάρολος Τρικολίδης

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ
Κορυφαίοι Α'
Σπύρος Παπαδόπουλος
Γρηγόρης Νέτσκας

Κορυφαίοι Β'
Νίκος Μπαχαριδής

Tutti
Δημήτρης Κουρατζίνος
Ιωάννης Σισμανίδης

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ
Κορυφαίοι Α'
Φιλήμων Στεφανίδης
Γιώργος Κάκκορας

Κορυφαίοι Β'
Φώτης Δράκος
Γρηγόρης Νέτσκας
Αθανάσιος Ντώνες
Λουκάς Παρθένης

Tutti
Βαγγέλης Μπαλτάς

ΤΟΥΜΠΑ
Κορυφαίοι Β'
Γιώργος Τηνιακούδης
Πάυλος Γεωργιάδης

ΤΥΜΠΑΝΑ
Κορυφαίοι Α'
Δημήτρης Βίττης
Βλαντιμίρ Αφανάσιεφ

ΚΡΟΥΣΤΑ
Κορυφαίος Β'
Κωνσταντίνος Χανής

Tutti
Ελευθέριος Αγγουριδάκης
Ντέλια Μιχαηλίδου

ΠΙΑΝΟ
Μαριλένα Λιακοπούλου

ΑΡΠΑ
Κατερίνα Κίτσου

*Οι μουσικοί της Κ.Ο.Θ. - μόνιμοι και έκτακτοι - αναφέρονται με αλφαβητική σειρά

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ

■ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

- Μίκης Μιχαηλίδης
✉ michaelides@tssso.gr

■ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ Δ/ΝΣΗΣ

- Φίλιππος Χατζηοίμου
☎ 2310 589160
✉ philh@tssso.gr

■ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

- Βαγγέλης Γιασημακόπουλος
Μαρία Νιμπή
Νίκος Κυριακού
☎ 2310 589163
✉ info@tssso.gr

■ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

- Στεφάνια Γιάντση
☎ 2310 589157
- Μανώλης Αδάμος
☎ 2310 589159
✉ economics@tssso.gr

■ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ/
ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

- Λίνα Μυλωνάκη
☎ 2310 589156
✉ press@tssso.gr
✉ library@tssso.gr

■ ΔΗΜ. ΣΧΕΣΕΙΣ

- Πηνελόπη Σερδάρη
☎ 2310 589158
✉ artistic-dep@tssso.gr

■ ΤΑΜΙΑΣ

- Έλενα Παράσχου
☎ 2310 236990

FAX Κ.Ο.Θ. 2310 604854

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μονή Λαζαριστών, Κολλοκοτρώνη 21,

564 30 Σταυρούπολη, Θεσσαλονίκη

ΤΑΜΕΙΟ Κ.Ο.Θ.

Μέγαρο Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών,

Εθνικής Αμύνης 2, 546 22 Θεσσαλονίκη

www.tssso.gr - ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

Κ.Ο.Θ.

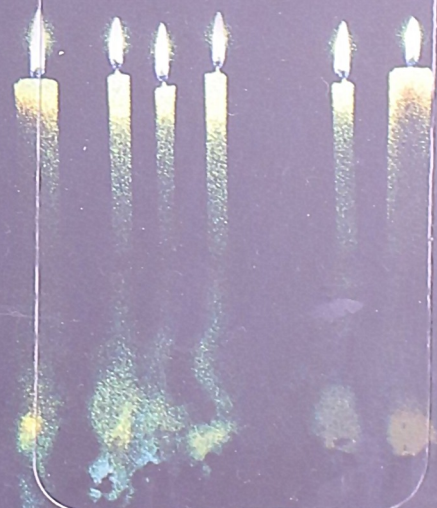
Η Κ.Ο.Θ. διατηρεί το δικαίωμα - αν χρειαστεί - να τροποποιήσει το πρόγραμμα
Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας επιτρέπεται μόνο στο διάλειμμα
Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται σε παιδιά 6 ετών και άνω

Απαγορεύεται αυστηρά η βιντεοσκόπηση, η φωτογράφιση και η μαγνητοφώνηση κατά τη διάρκεια της συναυλίας.

“ Ο χρόνος είναι
πολύ καλός δάσκαλος...
...δυστυχώς όμως σκοτώνει
όλους τους μαθητές του...”

Hector Berlioz (1803 - 1869)

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

με την υποστήριξη
Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Αγγελιοφόρος

FM 100

TV 100

FM 100,5
ΛΟΓΟΥ & ΤΕΧΝΗΣ